

Nr 202

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa organisationsfrågor rörande försvaret jämte motioner.
(1:a avd.)

1. **Flygvapnets förband inom stockholmsområdet och flygvapnets skolorganisation.** I propositionen nr 96 (s. 2—36) har Kungl. Maj:t under åberopande av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 april 1970 föreslagit riksdagen att godkänna de organisationsförändringar inom flygvapnet som angetts i nämnda statsrådsprotokoll.

I propositionen läggs fram förslag beträffande flygvapnets förband i stockholmsområdet och flygvapnets skolorganisation. Förslagen innebär att Roslagens och Svea flygkårer läggs ned. Nuvarande Södertörns flygflottilj omvandlas till en skolenhet för utbildning i huvudsakligen stridslednings- och luftbevakningstjänst. Nuvarande Hallands flygkår byggs ut till en skolenhet med huvudinriktning på bastjänst.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 1192 av herr Werner och II: 1400 av herr Hermansson vari hemställts att riksdagen måtte uttala sig för att skyndsammast möjligt avveckla den militära verksamheten på Barkarby flygfält, inbegripet ett slopande av flygfältet som krigsbas, samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utarbetande av förslag till åtgärder, som följer av ett friläggande av Barkarby flygfält för civila bebyggelseändamål, och att ifrågavarande markområde erbjudes till förvärv från berörda kommuners sida,

dels motionen I: 1260 av herr Lindblad vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om bedömning av möjligheterna att till F 18 i Tullinge basera en division från annan flottilj för att ta till vara flygande personal, att en översyn om icke slutförda fortifikationsarbeten i Tullinge görs samt att den nya skolenheten får namnet Södertörns flygvapensskolor.

Utskottet. Riksdagen fattade efter förslag i propositionen 1968: 109 (SU 124, rskr. 282) beslut om nedläggning av F 9 och avveckling av F 18 som jaktflottilj. Riksdagens beslut innebar i övrigt bl. a. att ställning till frågan om avveckling av flottiljadministrationen vid F 18 och nedläggning av F 2 inte borde tas förrän försvarets fredsorganisationsutredning hade lagt fram
Bihang till riksdagens protokoll 1970. 6 saml. Nr 202—203

förslag om organisation av flygvapnets förband inom stockholmsområdet och om flygvapnets skolorganisation. Utredningen har nu granskat dessa frågor och lämnat förslag i ämnet.

Efter viss överarbetning i försvarsdepartementet av dessa förslag och efter vissa jämförelser av olika alternativ förordar departementschefen att F 2 och F 8 läggs ned och att till Tullinge förläggs en skolenhet för stridsledningstjänsten inom flygvapnet benämnd Flygvapnets Södertörnsskolor, F 18. Vidare förordar departementschefen att Barkarby tills vidare behålls som krigsbas sedan F 8 har avvecklats.

I motionerna I: 1192 och II: 1400 har bl. a. framhållits riskerna för civilbefolkningen av att ett så militärt eftertraktat mål som en krigsbas är beläget omedelbart intill en omgivande tätbebyggelse. Utskottet har härutinnan inhämtat att Barkarby enligt gällande planer ingår i s. k. utrymningsområde. Vid viss beredskap skall civilbefolkningen sålunda lämna området. Ett bibehållande av Barkarby som krigsbas är angeläget för skydd av stockholmsområdet och utskottet tillstyrker departementschefens förslag om att tills vidare behålla Barkarby som krigsbas. Härigenom följer att vissa markområden för banor och hangarer m. m. måste behållas. Ett totalt friläggande av Barkarby flygfält för civila bebyggelseändamål kan därför f. n. inte ske. Enligt vad utskottet inhämtat kommer emellertid genom nedläggningen av flottiljen omfattande markområden att lämnas för civila ändamål.

I motionen I: 1260 har bl. a. hemställts om en bedömning av möjligheterna att till F 18 i Tullinge basera en division från annan flottilj för att ta till vara flygande personal. Detta är genomförbart enligt vad utskottet upplysts. Emellertid kommer en sådan basering av kontinuerlig art att kräva ytterligare investeringar i byggnader m. m. Med hänsyn bl. a. härtill finner utskottet inte tillräckliga skäl föreligga för att frångå departementschefens förslag i detta avseende.

Vad gäller namnfrågan av skolenheten i Tullinge tillstyrker utskottet förslaget Flygvapnets Södertörnsskolor, F 18.

Beträffande nedläggningen av F 2 vid Hägernäs samt därav följande fördelning av verksamheten godtar utskottet departementschefens förslag.

Utskottet förutsätter att effektiva åtgärder kommer att vidtas för att underlätta omställningen för personalen med anledning av föreslagna organisationsförändringar.

Vad departementschefen i här inte berörda delar anfört föranleder ingen utskottets erinran.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 1192 och II: 1400,
  2. att riksdagen avslår motionen I: 1260,
  3. att riksdagen godkänner de organisationsförändringar inom flygvapnet som angetts i statsrådsprotokollet.
2. Organisationen av arméns hundskola. Kungl Maj:t har (s. 37—63)

föreslagit riksdagen att godkänna de riktlinjer som angetts i statsrådsprotokollet för organisationen m. m. av försvarets hundskola.

Enligt förslaget bör hundskolan få en självständig ställning inom försvaret med egen styrelse och chef. Vid prissättning på skolans produkter m. m. bör full kostnadstäckning eftersträvas samtidigt som skolan garanteras en viss fast avsättning.

Utskottet. Av den utredning som försvarets rationaliseringsinstitut har företagit på Kungl. Maj:ts uppdrag om organisation av arméns hundskola framgår att skolans verksamhet f. n. företer ett flertal brister. Organisationen är delvis splittrad, bl. a. beroende på att skolan inte har tillförts personal för ledningsfunktionen. Lämplig driftbokföring m. m. saknas till stor del, varför produktionskostnader inte kan tas fram på ett rättvisande sätt.

Under senare år har verksamheten vid hundskolan kommit att till viss del tillgodose behovet av hundar hos avnämare utanför försvaret. Bland dessa kan nämnas rikspolisstyrelsen, De blindas förening och Allmänna bevakningsaktiebolaget. Erfarenheterna av denna verksamhet har visat sig vara positiva, men de ersättningar som hundskolan har uppburit har inte täckt produktionskostnaderna. Rationaliseringsinstitutet utgår i sitt förslag från att avnämare av skolans produkter, tjänster m. m. i framtiden skall betala ett pris som täcker samtliga produktionskostnader. Priserna för hundarna blir härigenom högre, varför avnämarna självfallet kommer att ompröva sina behov och göra bedömningar om möjligheterna att täcka behovet av hundar på annat sätt. Departementschefen räknar emellertid med att verksamheten skall kunna behållas på ungefär nuvarande nivå.

Utskottet förutsätter härvidlag att Kungl. Maj:t vidtar sådana åtgärder, bl. a. genom omfördelning av medel för inköp av hundar från andra statliga myndigheters sida m. fl., att full kostnadstäckning för hundskolans produktionsverksamhet för ändamål utanför krigsmakten kan ske. Utskottet förutsätter vidare att hundskolan efter omorganisationen kommer att kunna drivas så rationellt att konkurrenskraftiga priser kan tillämpas.

Hundskolans anknytning till krigsmakten och dess självständiga ställning härutinnan anser utskottet rimmar väl med nuvarande huvudsakliga verksamhetsinriktning. I föreslagen styrelse förutsättes att företrädare för de större avnämarna utanför försvaret kommer att ingå.

Vad i övrigt anförts under förevarande punkt i propositionen ger utskottet inte anledning till någon erinran. Utskottet godkänner sålunda den principlösning beträffande skolan som föreslagits men förutsätter samtidigt att riksdagen får tillfälle att, i samband med behandling av frågan om särskilda rörelsemedel för skolans behov, yttra sig över dess finansiering och personalbehov.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om kostnadstäckning för hundskolans produktionsverksamhet,
2. att riksdagen godkänner de riktlinjer för organisationen m. m. av försvarets hundskola som angetts i statsrådsprotokollet.

Stockholm den 1 december 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 203.